

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp Decembercirculaire 2023 gemeentefonds	Zaaknummer 3685104	Uw kenmerk	Datum 23 januari 2024
--	------------------------------	-------------------	---------------------------------

Geachte raadsleden,

In deze raadsbrief informeren wij u over de actuele ontwikkelingen als gevolg van de decembercirculaire 2023 van het gemeentefonds. Het gaat primair om onderwerpen die vóór de jaarafsluiting 2023 door het Rijk en de gemeenten geregeld moeten zijn.

Financieel effect in 2023

Voor 2023 is de gemeentefondsuitkering ruim € 1,5 miljoen hoger dan begroot op basis van de septembercirculaire 2023. Door het moment van beschikbaar komen van de decembercirculaire is het voor Hengelo niet meer mogelijk dit bedrag ook in 2023 te besteden, waardoor ons jaarrekeningresultaat positief wordt beïnvloed door het Rijk. Hiermee staan wij als College voor een voldongen feit en zal dit hogere bedrag worden verantwoord in de Jaarstukken 2023. Dit bedrag kan nog iets afwijken indien de komende periode nog definitieve aantallen voor enkele verdeelmaatstaven worden vastgesteld door het Rijk.

Voor € 827.000 wordt het resultaat beïnvloed door een bijstelling van de hoeveelheidsverschillen. Dit komt door een aanpassing van landelijke en gemeentelijke voorlopige aantallen van met name huishoudens met een laag inkomen boven drempel, bijstandsonvangers en de definitieve vaststelling van de uitkeringsfactor 2021. Door de herverdeling van het gemeentefonds met ingang van 2023 - met minder verdeelmaatstaven - kunnen de hoeveelheidseffecten tot grotere mutaties leiden.

Daarnaast hebben we € 380.000 ontvangen voor invoeringskosten van de Omgevingswet. Met de energietoelage van ruim € 4,5 miljoen hadden we in de 2^e Beleidsrapportage 2023 al rekening gehouden, waardoor dit in deze circulaire nauwelijks tot een resultaat leidt. Het resterende bedrag wordt veroorzaakt door kleinere mutaties waaronder meerkosten Oekraïne in het sociaal domein. Tegenover de hogere gemeentefondsuitkering staan hogere gerealiseerde uitgaven en voorlopige reserveringen van in totaal € 210.000, waardoor het financiële effect van de decembercirculaire 2023 ten opzichte van de septembercirculaire 2023 per saldo ruim € 1,3 miljoen voordelig is. Dit saldo is opgenomen in onderstaande tabel.

Het financieel effect van de decembercirculaire 2023 van het gemeentefonds is voor de jaren 2023-2027:

	- = nadeel; bedragen (* € 1.000)				
	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal financieel effect decembercirculaire 2023:	1.325	162	-201	11	11

De mutaties voor het jaar 2023 kunnen niet meer in de begroting voor 2023 worden gewijzigd en worden daarom verwerkt in de Jaarstukken 2023.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Tegenover de compensatie van de meerkosten Oekraïne sociaal domein en einde lening inburgeringsplichtig (totaal bijna € 130.000) staan in 2023 werkelijke uitgaven. Via het bestemmingsvoorstel van de Jaarstukken 2023 zullen wij voorstellen € 50.000 voor de invoering van de Omgevingswet en € 30.000 voor veilige steden te parkeren in de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten, zodat deze middelen bij concrete plannen weer beschikbaar kunnen worden gesteld.

Periode 2024 – 2027

Het financieel effect van de decembercirculaire 2023 is voor 2024 € 162.000 voordelig, voor 2025 € 201.000 nadelig en vanaf 2026 jaarlijks € 11.000 voordelig. De verschillen worden veroorzaakt door hoeveelheidsverschillen. Dit komt, net als voor het jaar 2023, door een aanpassing van landelijke en gemeentelijke aantallen van met name huishoudens met een laag inkomen boven drempel, bijstandsontvangers en de aanpassing van de voorlopige uitkeringsfactor 2024. De mutaties voor 2024 e.v. worden bijgesteld door middel van een wijziging op de Beleidsbegroting 2024-2027.

Begrotingssaldo 2024 – 2027

Resumerend leidt het financieel effect van de decembercirculaire 2023, tezamen met de septembercirculaire 2023 (zaaknr. 3649476), tot het volgende begrotingssaldo voor de jaren 2024 – 2027:

		- = nadeel; bedragen (* € 1.000)			
		2024	2025	2026	2027
Begroting 2024-2027:		471	1.019	-1.399	-2.942
Totaal financieel effect septembercirculaire 2023:		-179	-343	-180	-316
Begrotingssaldo na septembercirculaire 2023:		292	676	-1.579	-3.258
Totaal financieel effect decembercirculaire 2023:		162	-201	11	11
Begrotingssaldo na decembercirculaire 2023:		454	475	-1.568	-3.247

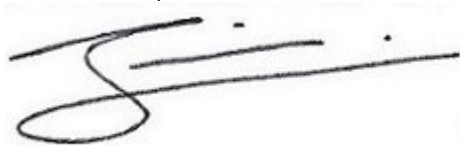
Uitgebreide toelichting

In deze raadsbrief worden de mutaties op basis van de decembercirculaire 2023 in bijlage 1 uitgebreid toegelicht.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Bijlage 1**1. Financiële consequenties**

Samengevat ziet de ontwikkeling van de gemeentefondsuitkering op basis van de decembercirculaire 2023 van het gemeentefonds en het financieel effect ervan ten opzichte van de 2^e Beleidsrapportage 2023 (inclusief septembercirculaire 2023) er als volgt uit:

Financieel effect op basis van de decembercirculaire 2023 van het gemeentefonds (onder voorbehoud van rectificaties ministerie)					
	- = nadeel; bedragen (* € 1.000)				
	2023	2024	2025	2026	2027
1. Algemene uitkering:					
1.1 Hoeveelheidsverschillen	827	162	-201	11	11
1.2 Diverse kleine mutaties	26				
2. Integratie-, decentralisatie- en suppletie-uitkeringen:					
2.1 Faciliteitenbesluit opvangcentra	79				
2.2 Maatschappelijke begeleiding statushouders	21				
2.3 Veilige steden	30				
2.4 Einde lening inburgeringsplichtig	15				
2.5 Invoeringskosten Omgevingswet	380				
2.6 Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak	16				
2.7 Bed, bad en brood	25				
2.8 Meerkosten Oekraïne sociaal domein	114				
2.9 Energietoelage	4.582				
3. Overige mutaties					
3.1 Inzet stelpost energietoelage	-4.581				
Totaal effect op gemeentefondsuitkeringen	1.535	162	-201	11	11
Lastenmutaties:					
2.3 Veilige steden	-30				
2.4 Einde lening inburgeringsplichtig	-15				
2.5 Invoeringskosten Omgevingswet	-50				
2.8 Meerkosten Oekraïne sociaal domein	-114				
Totaal effect op lasten- en batenmutaties:	-210	0	0	0	0
Totaal financieel effect decembercirculaire 2023:	1.325	162	-201	11	11

1. Algemene Uitkering**1.1 Hoeveelheidsverschillen**

De landelijke en gemeentelijke aantallen van met name huishoudens met een laag inkomen boven drempel en bijstandsontvangers zijn aangepast en de uitkeringsfactoren van 2021 en 2024 zijn definitief respectievelijk voorlopig vastgesteld. Deze verschillen leiden tot voordelen in 2023 en 2024 van € 827.000 respectievelijk € 162.000. In 2025 is er sprake van een verwacht nadeel van € 201.000. Vanaf 2026 is er een structureel voordeel van € 11.000.

De ontwikkeling van de bijstandsontvangers vanaf 2024 zal op basis van de meicirculaire 2024 (opnieuw) worden geactualiseerd.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Door de herverdeling van het gemeentefonds met ingang van 2023 - met minder verdeelmaatstaven ten opzichte van 2022 - kunnen de hoeveelheidseffecten tot grotere mutaties leiden.

1.2 Diverse kleine mutaties

Er zijn diverse kleine mutaties in deze decembercirculaire. Als eerste hebben we een kleine naheffing gekregen omdat wij het systeem voor de basisregistratie van personen (BRP) als gemeente meer hebben gebruikt. Ten tweede ontvangen wij geld voor een experiment waarbij gemeenten ingeschrevenen actief moeten informeren over het BRP. Ten derde dragen wij bij aan aanpassingen van het logisch ontwerp van het BRP en ontvangen we hier middelen voor. Ten vierde resteert er binnen de integratie-uitkering Voogdij 18+ nog een budget als gevolg van aanvullend toegekende loon- en prijsontwikkeling. Een restant van dit budget is in 2023 niet nodig voor de compensatieregeling en wordt zoals gebruikelijk overgeheveld naar de algemene uitkering. Als laatste is door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda jeugd niet al het geld uitgegeven, het restant hiervan wordt daarom nu terugboekt naar de algemene uitkering.

2. Integratie, decentralisatie- en suppletie-uitkeringen

2.1 Faciliteitenbesluit opvangcentra

In het faciliteitenbesluit is geregeld dat de gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben een decentralisatie-uitkering krijgen om hun werkzaamheden in en voor de opvangcentra te kunnen vergoeden. Het Faciliteitenbesluit voorziet in een gemeentefonds-vervangende uitkering aan gemeenten voor de in de opvanglocatie verblijvende vreemdelingen die nog niet in de Basisregistratie personen hoeven te worden ingeschreven. De uitkering is ter compensatie van gelden die gemeenten normaliter uit het gemeentefonds ontvangen. Voor Hengelo gaat dit om een bedrag van € 79.000. Omdat dit faciliteitenbesluit een gemeentefondsvervangende uitkering betreft, vallen deze middelen vrij.

2.2 Maatschappelijke begeleiding statushouders

Voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden vanuit de oude Wet Inburgering 2013 ontvangen wij middelen voor 9 personen, waardoor wij € 21.000 ontvangen. Hengelo heeft op het betreffende taakveld niet meer geld aan uitvoering uitgegeven dan begroot. Het voorstel is daarom om deze middelen vrij te laten vallen.

2.3 Veilige steden

Hengelo participeert als 1 van de 20 gemeenten in het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het programma heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen in de publieke ruimte te vergroten. Hengelo ontvangt hiervoor € 30.000 voor de periode 2023-2026. Gezien de late beschikbaarheid van deze middelen door het Rijk, zijn er voor dit onderwerp nog geen acties uitgevoerd in 2023. We stellen daarom voor – via het bestemmingsvoorstel Jaarstukken 2023 – deze middelen te parkeren in de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten, zodat deze middelen bij concrete plannen weer beschikbaar kunnen worden gesteld.

2.4 Einde lening inburgeringsplichtig

Per 1 januari 2023 is er regelgeving dat gemeenten inburgeraars die onder de ELIP definitie (inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn) vallen, hulp en begeleiding kunnen aanbieden. Met deze formalisering is een grondslag gecreëerd op basis waarvan informatie-uitwisseling tussen DUO en gemeenten over deze doelgroep mogelijk is. Hiermee is een knelpunt voor gemeenten om deze doelgroep te bereiken weggenomen. Hengelo krijgt voor het aanbieden van deze hulp en begeleiding een bedrag van € 15.000. Tegenover deze inkomsten staan lasten op het taakveld. Daarnaast dient opgemerkt te worden dat we voor de komende jaren een risico zien, omdat deze doelgroep zich lijkt uit te breiden. Indien nodig komen we hierop terug bij een volgende Zomernota.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

2.5 Invoeringskosten Omgevingswet

Voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet ontvangt Hengelo in 2023 € 380.000. Voor 2023 en verder hebben wij nog ongeveer € 330.000 begroot om te invoeringskosten te kunnen betalen. Dit bedrag is gedekt uit eerder toegekende middelen vanuit het Rijk dan wel onze eigen middelen. Daarom stellen we voor een bedrag van € 330.000 uit deze circulaire vrij te laten vallen en € 50.000 – via het bestemmingsvoorstel Jaarstukken 2023 – te parkeren in de reserve nog uit te voeren werken/activiteiten, zodat deze middelen bij concrete plannen weer beschikbaar kunnen worden gesteld.

Op landelijk niveau volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. Voor gemeenten staat er voor de jaren 2024 (landelijk € 71 miljoen) en 2025 (landelijk € 80 miljoen) nog een reservering. Zodra deze middelen worden uitgekeerd zal dit worden opgenomen in een volgende circulaire.

2.6 Uitvoeringskosten gebiedsgerichte aanpak

Gemeenten spelen naast provincies en waterschappen een belangrijke rol bij de totstandkoming van de provinciale gebiedsprogramma's en dat vraagt extra inzet van personeel. Hengelo ontvangt hiervoor een bedrag van € 16.000. Aangezien wij in de Zomernota 2023-2027 (24-NB-8.5) reeds voor 2 jaar 2 extra fte voor het landelijk gebied beschikbaar hebben gesteld, stellen wij voor deze middelen nu vrij te laten vallen.

2.7 Bed, bad en brood

Het pilotprogramma voor de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) had oorspronkelijk een looptijd van 2019 tot en met 2021. In afwachting van een nieuwe, structurele regeling heeft het kabinet, in overleg met de VNG, besloten de pilot nogmaals te verlengen, tot en met 31 december 2023, voor overige onderdak voorzieningen (de zogenaamde bed-bad-brood voorzieningen). Voor Hengelo gaat dit om een bedrag van € 25.000. Hengelo heeft op de betreffende taakvelden niet meer geld aan uitvoering uitgegeven dan begroot. Het voorstel is daarom om deze middelen vrij te laten vallen.

2.8 Meerkosten Oekraïne sociaal domein

In 2022 was het nog lastig om de werkelijke zorgkosten per ontheemde vast te stellen, inmiddels is dat voor 2023 wel gelukt aan de hand van extern onderzoek. De meest actuele aantallen en bedragen leveren voor 2023 een totaal te verdelen bedrag op. Hengelo ontvangt hiervoor een bedrag van € 114.000. Tegenover deze inkomsten staat een te ontvangen factuur van Samen Twente op het taakveld waar de financiële consequenties van de crisisopvang als gevolg van de oorlog in Oekraïne worden verantwoord. Bij de jaarrekening 2023 zal voor Oekraïne worden toegelicht welke inkomsten en uitgaven dit met zich mee heeft gebracht.

2.9 Energietoelage en 3.1 Inzet stelpost energietoelage

Ook in 2023 worden middelen aan het gemeentefonds toegevoegd om mensen met een laag inkomen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Hengelo ontvangt hiervoor aanvullend een bedrag van ruim € 4,5 miljoen. Aangezien dit bedrag was aangekondigd hebben we hiermee in de 2^e Beleidsrapportage 2023 al rekening mee gehouden door een stelpost op te voeren van ruim € 4,5 miljoen, die nu wordt ingezet. Per saldo blijft er in deze circulaire € 1.500 over, waarvan het voorstel is deze vrij te laten vallen.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074